

คู่มือปฏิบัติงานพัฒนานิสิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โดย
ว่าที ร้อยตรี ธีรวุฒิ การินทร์
นักวิชาการศึกษา

งานพัฒนานิสิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติงานของงานพัฒนานิสิต สโมสรนิสิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกันในการเสริมสร้างและพัฒนากิจกรรมนิสิตคณะนิติศาสตร์ ผู้จัดทำได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน โดยรวบรวมและเรียบเรียงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านพัฒนานิสิต ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งใช้บริการได้เข้าใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มืองานพัฒนานิสิตฉบับนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในทางปฏิบัติต่อผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มากก็น้อย และหากมีข้อบกพร่องหรือข้อเสนอแนะประการใด ที่จะส่งผลให้กระบวนการพัฒนานิสิตผ่านกลไกกิจกรรมนิสิตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้จัดทำขอน้อมรับข้อเสนอแนะดังกล่าวทุกประการ

ว่าที่ ร้อยตรี ธีรวุฒิ การินทร์
นักวิชาการศึกษา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ประวัติความเป็นมาคณะนิติศาสตร์	1
ปรัชญา วิสัยทัศน์	1
พันธกิจ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ค่านิยมร่วมขององค์กร	2
ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์	3
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ	
ภาระหน้าที่ของคณะนิติศาสตร์ด้านพัฒนานิสิต	4
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายพัฒนานิสิต	4
โครงสร้างการบริหารหน่วยงานภายในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	5
โครงสร้างการปฏิบัติงานฝ่ายพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	6
บทที่ 3 หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงาน	
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)	7
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	8
คุณลักษณะเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	8
นโยบายการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	9
กรอบแนวความคิด กระบวนการ	9
หลักการและแนวคิดการเขียนโครงการเพื่อการพัฒนา	10
บทที่ 4 การดำเนินงานพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	
งานพัฒนานิสิต เป้าหมายในการพัฒนานิสิต	12
วัตถุประสงค์งานพัฒนานิสิต หลักการพัฒนานิสิต	13
หน้าที่รับผิดชอบของงานพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	14
ขั้นตอนการปฏิบัติงานพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	15
ขั้นตอนขออนุมัติโครงการ/กิจกรรม	17
ขั้นตอนการดำเนินงานด้านทุนการศึกษา	19
ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวินัยนิสิตและสวัสดิภาพนิสิต	21
ขั้นตอนการดำเนินงานด้านศิษย์เก่า	23
ด้านการให้บริการนิสิต	25
บทที่ 5 สรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	
สรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	26
บรรณานุกรม	27

บทที่ 1 บทนำ

ประวัติความเป็นมาคณะนิติศาสตร์

สาขานิติศาสตร์ซึ่งจัดตั้งขึ้นในวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ 4/2546 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2546 โดยได้จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นิสิตเข้าใจถึง “จิตวิญญาณของกฎหมาย” (spirit of the law) เพื่อผลิตบุคลากรทางด้านกฎหมายให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความซื่อสัตย์และนำความรู้ความสามารถที่ได้รับไปใช้เพื่อประโยชน์แก่สังคม และสามารถนำความรู้ที่ได้รับเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่ถูกต้องแก่ประชาชนเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่สังคมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระดับนานาชาติ ปัจจุบันสาขานิติศาสตร์ประกอบด้วยหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต แต่เนื่องด้วยความจำเป็นทางด้านความสะดวกรวดเร็วในการจัดการด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการการศึกษาด้านกฎหมาย วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงเห็นว่าสาขานิติศาสตร์มีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาจากสาขาในวิทยาลัยการเมืองการปกครองเป็นคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตซึ่งเป็นผู้เรียนที่จะมีความภาคภูมิใจในสถานศึกษาของตนและการจัดโครงสร้างการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่คล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นรวมถึงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคามในการเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่ผลิตและสร้างบัณฑิตที่มีทั้งความรู้และคุณธรรมในสายวิชาชีพกฎหมายออกไปรับใช้สังคมดังเช่นพระโอวาทที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ในฐานะ “พระบิดาแห่งกฎหมายไทย” ซึ่งตรัสไว้ต่อนักกฎหมายเสมอมาว่า “ชีวิตของฉันคือการรับใช้ประชาชน” (My life service.) อันจะเป็นการสอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหาสารคามซึ่งมีความหมายอันลึกซึ้งว่า “พหุบุณทิโต ชีโว” ที่หมายความว่า “ผู้มีปัญญาพึงเป็นอยู่เพื่อมหาชน”

ด้วยเหตุผลข้างต้นสภามหาวิทยาลัยมหาสารคามจึงได้อนุมัติแผนการจัดตั้งคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2557 ในคราวประชุมครั้งที่ 9/2556 วันที่ 27 กันยายน 2556 โดยเป็นการจัดตั้งส่วนงานภายในที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และได้มีมติให้จัดตั้งคณะนิติศาสตร์ ในคราวประชุม ครั้งที่ 11/2556 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2556

1. ปรัชญา (Philosophy)

โยคา เว ชายเต ฐิริ (โยคา เว ชายะเต ฐิริ) : ปัญญาย่อมเกิดขึ้น เพราะการฝึกฝน

2. วิสัยทัศน์ (Vision)

คณะนิติศาสตร์มีความเป็นเลิศทางวิชาชีพ และเป็นที่ยังของชุมชนและสังคม

3. พันธกิจ (Mission)

1. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมและมีคุณภาพตามมาตรฐาน
2. สร้างองค์ความรู้ทางนิติศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมไทย
3. พัฒนาคณะนิติศาสตร์ให้เป็นชุมชนวิชาการและบริการสังคม
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการหน่วยงานเพื่อความเป็นเลิศ

4. อัตลักษณ์ (Identity)

นักกฎหมายผู้มีจิตอาสาเป็นที่พึ่งพาของชุมชน

5. เอกลักษณ์ (Identity)

เป็นที่พึ่งพาของสังคมและชุมชน

6. ค่านิยมร่วมขององค์กร (Shared Value)

ค่านิยมขององค์กร คือ “LAWS”

L	คือ	Loyalty	ความซื่อสัตย์
A	คือ	Accuracy	ความถูกต้อง
W	คือ	Wisdom	ความมีปัญญา
S	คือ	Sacrifice	ความเสียสละ

สมรรถนะคณะนิติศาสตร์

L	คือ	Legality	การผลิตบัณฑิตให้ยึดหลักความถูกต้องและชอบธรรมทางกฎหมาย
A	คือ	Ability	ส่งเสริมและพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถที่หลากหลาย
W	คือ	Working	การปฏิบัติงานที่เน้นการมีส่วนร่วมและเป็นทีม
S	คือ	Social responsibility	การรับผิดชอบต่อสังคม

7. ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์

คณะนิติศาสตร์ กำหนดยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 5 ประการ โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์หรือเป้าประสงค์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของคณะ และมีกลยุทธ์ในการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าประสงค์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการผลิตบัณฑิตทางด้านนิติศาสตร์ให้มีคุณภาพภายใต้การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ทันสมัยตามเกณฑ์คุณภาพ และมาตรฐานของชาติและสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการวิจัยและสร้างองค์ความรู้ด้านกฎหมายและบูรณาการให้กับชุมชนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และบริการวิชาการด้านกฎหมายแก่ชุมชนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนกับชุมชนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

8. วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์

1. เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมนิสิตคณะนิติศาสตร์
3. เพื่อให้ผู้นำไปใช้ มีความรู้ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินงานและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากคู่มือการปฏิบัติงานพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์

1. การปฏิบัติงานด้านพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. คณะนิติศาสตร์,แนวทางในการปฏิบัติงานการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมนิสิต
3. ผู้นำไปใช้ มีความรู้ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินงานและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ

ภาระหน้าที่ของคณะนิติศาสตร์ด้านพัฒนานิสิต

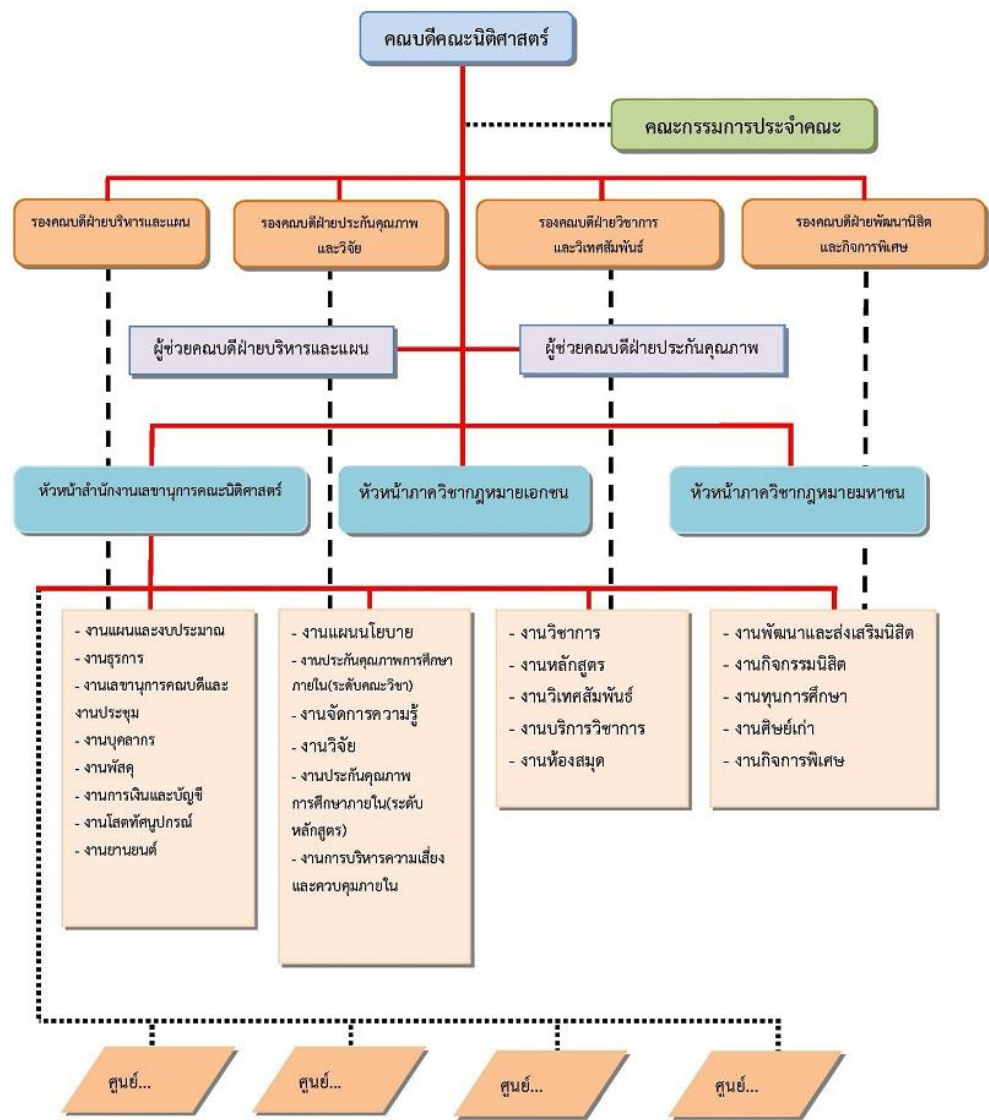
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีปณิธานที่จะมุ่งมั่นสร้างนักกฎหมายที่มีความเป็นเลิศทางวิชาชีพสามารถเป็นที่พึ่งของชุมชนและสังคม ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมและมีคุณภาพตามมาตรฐานสร้างองค์ความรู้ทางนิติศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมไทย พัฒนาคณะนิติศาสตร์ให้เป็นชุมชนวิชาการและบริการสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม และพัฒนาระบบการบริหารจัดการหน่วยงานเพื่อความเป็นเลิศ เป็นหน่วยงานระดับคณะมีหน้าที่จัดการเรียนการสอน การให้บริการแก่นิสิต คณาจารย์ และผู้สนใจ รวมถึงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพให้แก่ นิสิต ด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้สำเร็จการศึกษาไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนานิสิต มีการแบ่งส่วนงานภายในคณะให้มีฝ่ายพัฒนานิสิต โดยมีรองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและวิเทศสัมพันธ์ เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการดำเนินงาน

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายพัฒนานิสิต

ฝ่ายพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนานิสิตให้เป็นผู้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยมีภารกิจหลักเกี่ยวกับนิสิต คือ ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของนิสิต การจัดบริการและการพัฒนานิสิต ให้มีความสมบูรณ์พร้อม ทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย จิตใจและสติปัญญา เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตนิสิตให้เรียนอย่างมีความสุข และสนุกกับการทำกิจกรรม จากความสำคัญดังกล่าว การที่จะพัฒนาให้นิสิตเป็นผู้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมนิสิต เข้ามาเพื่อขับเคลื่อนการเงินงาน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนานิสิต

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการถือปฏิบัติรูปแบบเดียวกัน ฝ่ายพัฒนานิสิต จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานพัฒนานิสิต เพื่อใช้ประกอบการดำเนินกิจกรรมนิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

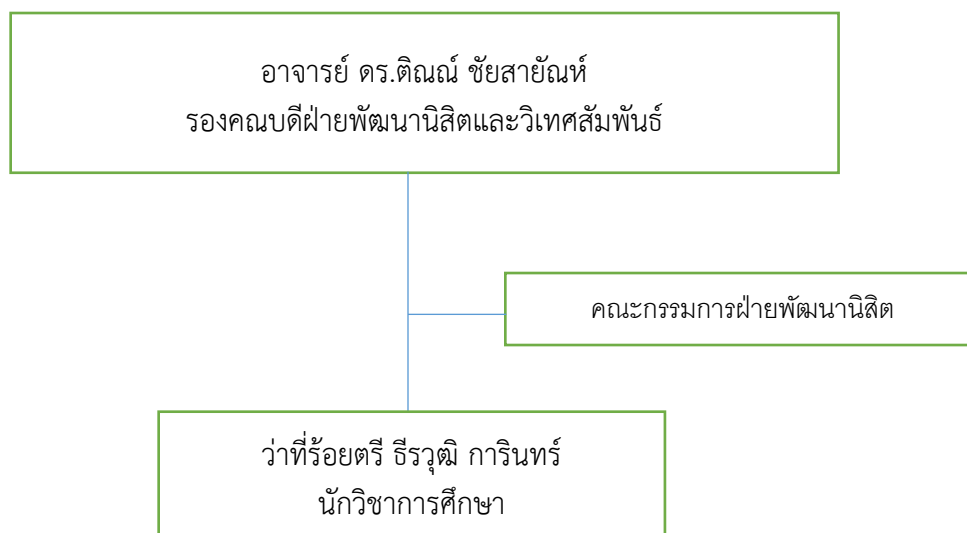
โครงสร้างการบริหารหน่วยงานภายในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อมูล : ตุลาคม 2560

ภาพประกอบ 1 : โครงสร้างการบริหารหน่วยงานภายในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โครงสร้างการปฏิบัติงานฝ่ายพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาพประกอบ 2 : โครงสร้างการปฏิบัติงานฝ่ายพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทที่ 3

หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงาน

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF : HEd) เป็นกรอบแนวคิดหรือเกณฑ์ที่แสดงให้เห็นถึง ระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยหรือในอีกความหมายหนึ่ง คือกรอบแนวคิดอันเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขา แต่ละหลักสูตร ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างกันไปตามระบบโครงสร้างทางการศึกษาที่แต่ละสถาบันได้กำหนดขึ้นมาเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนานิสิตนักศึกษาโดยทั่วไปแล้วประกอบด้วยมาตรฐานกลาง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) ได้แก่ การพัฒนานิสิต นักศึกษาให้มีคุณลักษณะสำคัญๆ ด้วยการเป็นผู้มีจรรยาบรรณทางวิชาการ และวิชาชีพ มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และเป็นผู้ตามที่ดี (Followers) เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความเคารพต่อศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของความเป็นมนุษย์

2. ด้านความรู้ (Knowledge) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญในสาขาวิชา และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถบูรณาการ ความรู้ในสาขาวิชา กับความรู้ในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องไปสู่ การประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมตลอดจนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ทั้งในมิติของการเรียนรู้ ด้วยตนเองและการเรียนรู้ผ่านกลไกของสังคม รวมถึงสามารถวิเคราะห์ จำแนกข้อเท็จจริงและนำเสนอข้อมูลในเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติ (ปัญญาปฏิบัติ ได้อย่างเป็นระบบ)

3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ได้แก่ การมีความสามารถ หรือมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ บนพื้นฐานของความรู้ และประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์เพื่อคลี่คลายหรือให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงการข้ามพ้นวิกฤต หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าโดยไม่คาดคิดมาก่อน

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) ได้แก่ การมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ มีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการองค์กร หรือโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีจิตสำนึกสาธารณะ ด้วยการรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ตระหนักในบทบาทและสถานะของตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่ง หรือเป็นองค์ประกอบของสังคม

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) ได้แก่ การมีความรู้ความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข หรือสถิติในระบบของการทำงานและการใช้ชีวิต มีทักษะในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ทั้งการฟัง การพูด การเขียน ด้วยภาษาไทยและภาษาอื่น ๆ ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อก่อให้เกิดพลังแห่งการเปลี่ยนแปลงจากตัวเองไปสู่สังคม

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตามปรัชญามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้กำหนดให้บัณฑิตเป็นผู้ที่มุ่งใฝ่เรียนรู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และนำไปปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ มีความรับผิดชอบ และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ภายใต้อำนาจแห่งความพอเพียง ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไว้ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. มีคุณภาพทางวิชาการและวิชาชีพ
3. มีค่านิยม มีวัฒนธรรม มีความรักชาติ รักองค์กร และรักท้องถิ่น
4. มีความอดทน มีสัมมาคารวะและอ่อนน้อมถ่อมตน
5. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมและรู้จักใช้ชีวิตที่พอเพียง
6. มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
7. มีวินัย เคารพกฎ ระเบียบ กติกาของสังคม ดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุข
8. มีความสามารถวิเคราะห์และใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบและมีวิจารณญาณในการพิจารณาตัดสินเลือกรับในสิ่งที่ดี
9. มีความรอบรู้ มีความทันสมัย ใฝ่เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

คุณลักษณะเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ฉบับลงวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ.2554 ได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยไว้เพื่อให้ทุกคณะ/วิทยาลัย/สถาบัน/หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน และเพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาศักยภาพนิสิตด้านคุณธรรมจริยธรรมผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรและนอกหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนและสร้างเสริมให้นิสิตเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและสังคม มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ทั้งต่อตัวเองและผู้อื่น จึงประกาศคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตไว้ดังนี้

1. ประพฤติดี ได้แก่ คุณลักษณะของการเป็นผู้มีมารยาทดี สามัคคี มีน้ำใจ ขยัน ประหยัดซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีวินัย ได้แก่ คุณลักษณะของการเป็นผู้มีวินัยต่อตนเองและสังคม มีความรับผิดชอบ ยึดมั่นในกฎระเบียบ ข้อบังคับ และจารีตประเพณีอันดีงามของสังคมไทย

3. ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ได้แก่ คุณลักษณะของผู้ที่ตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อมหาวิทยาลัย ชุมชนสังคม และใส่ใจต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. น้อมนำปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ คุณลักษณะของการเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ยึดมั่นในทางสายกลางและสามารถพึ่งพาตนเองได้

นโยบายการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตมหาวิทยาลัยสารคาม

มหาวิทยาลัยสารคาม โดยกองกิจการนิสิต มีการกำหนดกระบวนการพัฒนานิสิตผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ นอกหลักสูตร เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้นิสิต ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคม จึงประกาศนโยบายการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตไว้ดังนี้

กรอบแนวความคิด

1. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นด้วยแนวคิดและวิธีการที่สร้างสรรค์ ก่อเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนานิสิตในระดับชาติดังคำที่ว่า "เก่ง ดี มีสุข" รวมทั้งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา “คุณธรรม นำความรู้ สถานศึกษา 3D และคุณธรรม 8 ประการ”

2. เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดหรือนโยบายมหาวิทยาลัยมหาสารคาม อันเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนานิสิตสู่การเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

1. ปรัชญามหาวิทยาลัย “ผู้มีปัญญา พึงเป็นอยู่เพื่อกษัตริย์”
2. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
3. มหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพ
4. คุณธรรม จริยธรรม

3. เป็นกิจกรรมที่มุ่งก่อให้เกิดกระบวนการทัศนคติในการทำความดีเพื่อแผ่นดินเกิดหรือทำความดีเพื่อแผ่นดินเกิด เพื่อเฉลิมพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์

4. เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกัน หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนิสิตกับนิสิต และนิสิตกับชุมชน

กระบวนการ

1. เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทักษะการทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การบริการจัดการโครงการเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เกิดกระบวนการทำงานในรูปของ "เครือข่าย" (network) ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนการเสริมสร้างกระบวนการให้ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องการพัฒนานิสิตและอื่นๆ

3. เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังให้เกิดโลกทัศน์ในเรื่อง "จิตสำนึกสาธารณะ" ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับสังคมไปพร้อม ๆ กัน

4. เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เกิดกระบวนการในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ “Learning Organization” ผ่านกลไกการจัดการความรู้ “Knowledge Management” ที่หลากหลายแก่นิสิตเช่น การถอดบทเรียน “Lessons Learned” การสร้างนวัตกรรม “Innovation” เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน “Shared & Learn” สนทนาสนทนา “Dialogue” เรื่องเล่าเร้าพลัง “Story Telling”

5. เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เกิดกระบวนการทำงานที่เป็นรูปธรรมในเรื่องของวงจรเดมิ่ง “PDCA” ประกอบด้วย Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติตามแผน) Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) Act (ปรับปรุง แก้ไข)

หลักการและแนวความคิดการเขียนโครงการเพื่อการพัฒนา นิสิต

1. ความหมายของคำว่า “โครงการเพื่อการพัฒนา นิสิต”

โครงการเป็นกิจกรรมที่จะจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ปรากฏอยู่ในแผนงาน และนโยบายของการพัฒนา นิสิตสู่ความเป็น “บัณฑิตที่พึงประสงค์” และสอดคล้องกับเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ค่านิยม ปรัชญา มหาวิทยาลัยรวมถึงสอดคล้องกับกรอบมาตรฐาน TOF โดยแต่ละโครงการที่จัดขึ้นในแต่ละครั้ง อาจมีกิจกรรมที่มากกว่าหนึ่งอย่าง แต่มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วันเวลา สถานที่ การดำเนินการและงบประมาณ ซึ่งโครงการเพื่อการพัฒนา นิสิต จึงมีความสำคัญเพราะมุ่งให้นิสิตได้ “เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ” อย่างเป็นทีม

2. ความสำคัญของ “โครงการเพื่อการพัฒนา นิสิต”

โครงการเพื่อการพัฒนา นิสิต ไม่เพียงฝึกให้นิสิตได้นำองค์ความรู้ภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริงในครรถองของการ “บริการสังคม” หรือชุมชนเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเป็นทีม ฝึกทักษะการบริหารโครงการและองค์กร ฝึกทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ฝึกทักษะความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี แต่ยังมีหมายถึงการเป็นระบบและกลไกการส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตได้เรียนรู้ชีวิตผ่านกระบวนการของการ “เรียนนอกหลักสูตร” หรือ “เรียนนอกชั้นเรียน” มุ่งให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเข้าใจปรากฏการณ์ “ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม” เพื่อนำไปสู่การใช้ชีวิตในสังคมได้อย่าง “เป็นสุข” ตลอดจนการเป็น “บัณฑิตที่พึงประสงค์” ของมหาวิทยาลัย มหาสารคามและสังคมไทยที่หมายถึงปรัชญา “เก่ง ดี มีสุข”

3. ลักษณะอันเป็นประเภทของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนา นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ระบบและกลไก)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำหนดประเภทของการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนา นิสิตใน 4 ประเภทหลัก คือ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านนิสิตสัมพันธ์และวิชาการ และด้านกีฬา แต่ทั้งนี้ก็ยังมุ่งเน้นให้มีกิจกรรมหนุนเสริม 4 ประเภทเพิ่มเติมอันเป็นกระแสหลักของการพัฒนา นิสิตนักศึกษาไทย นั่นก็คือ “ด้านคุณธรรมจริยธรรม” ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ (TOF) ที่มี 5 ประการ คือ ด้านคุณธรรม ด้านการมีความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

4. ที่มาของโครงการพัฒนานิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. กิจกรรมที่จัดโดยมหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยเพื่อนิสิต) หมายถึง กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานในมหาวิทยาลัย (กองกิจการนิสิต คณะ สถาบัน สำนัก) ได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กิจกรรมเทางามสัมพันธ์ กิจกรรมสัปดาห์วันวิทยาศาสตร์ กิจกรรมวันสถาปนามหาวิทยาลัย

2. กิจกรรมที่จัดโดยองค์กรนิสิต (นิสิตเพื่อนิสิต) หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยองค์กรนิสิต ได้แก่ สภานิสิต องค์กรนิสิต สโมสรนิสิต ชมรม และกลุ่มนิสิต โดยกรณีชมรมนั้น ประกอบด้วยชมรมในสังกัดองค์กรนิสิต และชมรมในสังกัดสโมสรนิสิตคณะ

บทที่ 4

การดำเนินงานพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

งานพัฒนานิสิต

งานพัฒนานิสิตมีความสำคัญต่อการพัฒนาและเสริมสร้างบุคลิกภาพของนิสิต ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพและการเป็นคนดีของสังคม แต่ทั้งนี้กิจกรรมนิสิตเป็นสิ่งที่ควบคู่กับการเรียนการสอนตามหลักสูตร ดังนั้น กิจกรรมนิสิตไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร นับเป็นการให้การศึกษาแก่นิสิต และช่วยให้นิสิตได้รับความรู้ ประสบการณ์ ทักษะในการทำงาน และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมไปถึงด้านการให้บริการแก่นิสิตทั้งรับบริการหน้างาน และแบบออนไลน์ มุ่งเน้นให้นิสิตที่มาใช้บริการได้รับความพึงพอใจ มีความสะดวกสบาย รวดเร็ว และถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของเรื่องดำเนินการ

เป้าหมายในการพัฒนานิสิต

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนานิสิตให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ซึ่งเป้าหมายในการพัฒนานิสิตสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยควรมีอย่างน้อย 7 ประการ ดังนี้

1. **ด้านวิชาการและวิชาชีพ** โดยมุ่งพัฒนาเจตคติ และทักษะในการเรียน เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ ความรู้และทักษะในการบริหาร ความรู้และทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ
2. **ด้านสติปัญญา** โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ รอบคอบไตร่ตรองและเห็นการไกล
3. **ด้านสังคม** โดยเน้นการพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น โดยกระบวนกรประชาธิปไตย กิริยามารยาทในสังคม มนุษย์สัมพันธ์ และรอบรู้ทั้งวัฒนธรรม และรอบรู้ทั้งวัฒนธรรมไทยและต่างชาติที่ต้องติดต่อด้วย
4. **ด้านอารมณ์** โดยเน้นการทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง การปรับและการควบคุมอารมณ์ตลอดจนการพัฒนาอารมณ์ทางด้านสุนทรีย์ภาพ เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
5. **ด้านเอกลักษณ์** โดยเน้นการทำความเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองในทุก ๆ ด้านการพัฒนาความสนใจในอาชีพ การวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ การวางแผนการดำเนินสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง
6. **ด้านร่างกาย** โดยเน้นการพัฒนาความเจริญเติบโตในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การพัฒนาเจตคติและทักษะในการรักษาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ
7. **ด้านคุณธรรม** โดยเน้นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน อันได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อุตุน เสียสละเพื่อส่วนรวม ลดละเลิก อบายมุข ตลอดจนการส่งเสริมให้ยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพ

วัตถุประสงค์งานพัฒนานิสิต

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยหลายแห่ง ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนิสิตมีความคล้ายคลึงกัน พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ทางค่ายวิชาการให้แก่นิสิตนักศึกษา
2. เพื่อเป็นการเตรียมนิสิตสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
3. เพื่อพัฒนานิสิตทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ
4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนิสิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้นิสิตใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้นิสิต
7. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนิสิต
8. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้นำความรู้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
9. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้รู้จักทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไทย
10. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่นิสิต

หลักการพัฒนานิสิต

หน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปมี 4 ประเภท

1. สอน หรือ ผลิตบุคลากร
2. วิจัย
3. ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
4. บริการวิชาการแก่ชุมชน

การพัฒนานิสิต หมายถึง ความพยายามใด 1 ของสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งเสริมให้นิสิตมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา การสอนหรือผลิตบุคลากร เพื่อออกไปช่วยพัฒนาประเทศ จึงนับว่ามีความสำคัญมากและถือว่าเป็นหน้าที่หลัก สำหรับบุคลากรที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตขึ้นนั้น ต้องเป็นบุคลากรที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ จึงจะเป็นบุคลากรที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

สถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดปรัชญา เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา เช่น “ความรู้คู่ คุณธรรม” “คุณธรรมนำความรู้” เป็นต้น ถึงแม้ว่าปรัชญาดังกล่าวไม่ครอบคลุม ถึงบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา และคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ แต่ในทางปฏิบัติ สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป ก็ยังไม่ได้ทำการพัฒนานิสิตอย่างจริงจัง สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวนมากยังขาดทั้งนโยบาย บุคลากร วิธีการ อาคารสถานที่ และเครื่องมือ เพื่อการพัฒนานิสิตสถาบันของรัฐ โดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีความพร้อมในหลายๆ ด้าน แต่ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ และวิธีการพัฒนานิสิตอย่างชัดเจน การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การพัฒนานักศึกษาน่าจะเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยกระตุ้น

ให้สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยได้ให้ความสนใจกับการพัฒนานักศึกษามากยิ่งขึ้นหน้าที่รับผิดชอบ
ของงานพัฒนานิสิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หน้าที่รับผิดชอบของงานพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. งานกิจกรรมนิสิต
2. งานทุนการศึกษา
3. งานสวัสดิการนิสิต
4. งานวินัยนิสิต
5. งานศิษย์เก่า
6. งานแนะแนวการศึกษา
7. ระบบกิจกรรมนิสิต
8. ระบบฐานข้อมูลนิสิตระดับปริญญาตรี

ขั้นตอนการปฏิบัติงานพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาพประกอบ 3 : ขั้นตอนการปฏิบัติงานพัฒนานิสิต

คำอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติงานพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 1

รับเรื่อง/งาน ของกลุ่มงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จากงานสารบรรณ หรือ ทาง Facebook จากกลุ่มงานต่าง ๆ (ในกรณีเร่งด่วน)

ขั้นตอนที่ 2

นำเสนองานที่ได้รับมอบหมายให้กับรองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและวิเทศสัมพันธ์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อพิจารณาและมอบหมายงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลงานด้านพัฒนานิสิต

ขั้นตอนที่ 3

ดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายของแต่ละงาน เช่น การจัดโครงการ/การจัดกิจกรรม การเข้าร่วมประชุม งานต่าง ๆ การร่วมงาน/ร่วมกิจกรรมของคณะ มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4

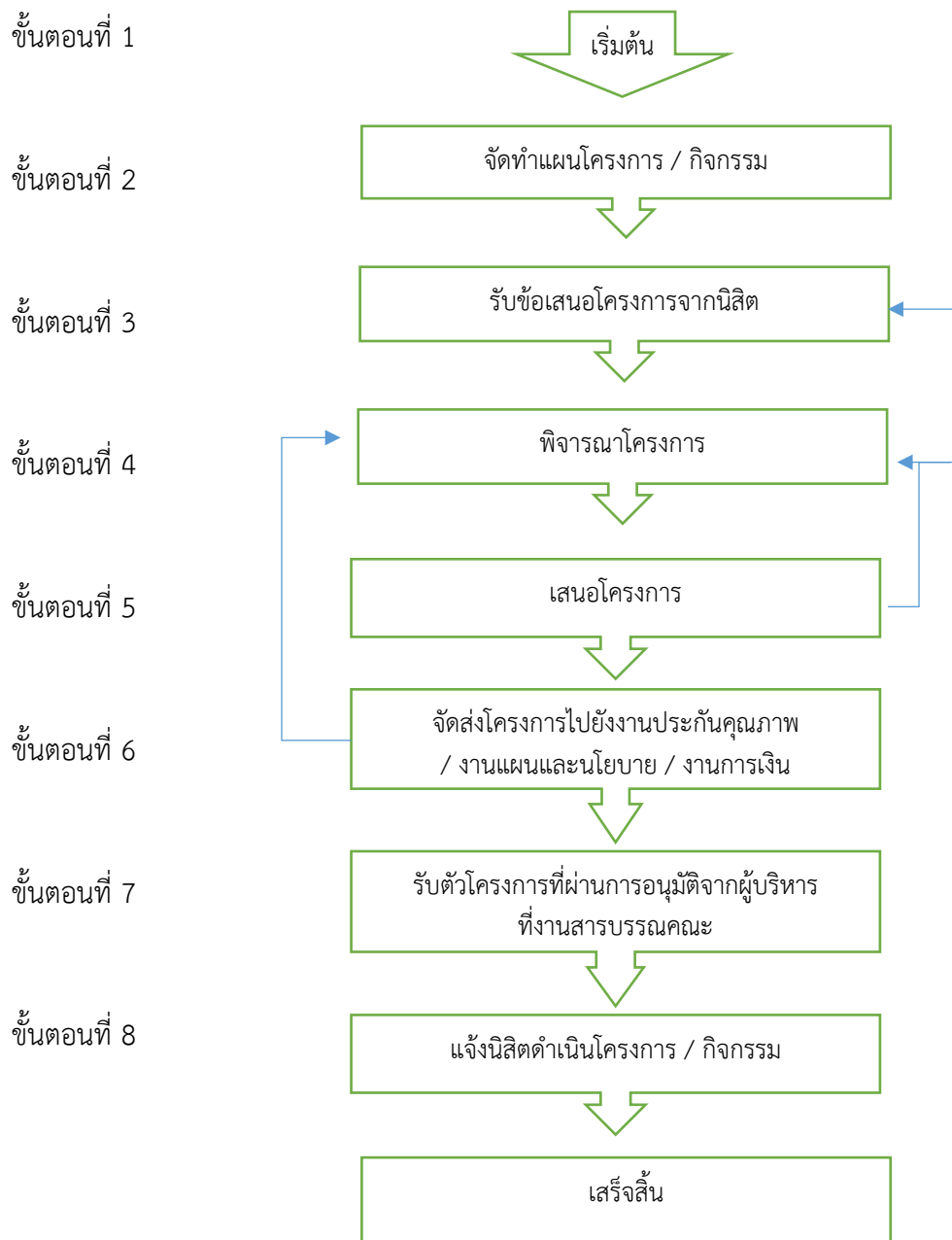
ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร งานกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านทาง Website / Facebook ของฝ่ายพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อให้นิสิต บุคลากรหรือผู้สนใจทั่วไปได้รับทราบข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5

สรุปผลการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น สรุปโครงการ สรุปวาระการประชุม จัดเก็บข้อมูลงานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการ เป็นต้น เพื่อเสนอต่อรองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและวิเทศสัมพันธ์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือ รายงานประจำปี และภาระงานของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลงานด้านพัฒนานิสิต ต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติงานพัฒนานิสิต เนื่องจากมีหลากหลายส่วนงานที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้ขั้นตอนการปฏิบัติในแต่ละงานจะมีความแตกต่างออกไปตามบริบทของงาน ทั้งนี้ขั้นตอนในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะยึดถือตามภาพประกอบที่ 4 เป็นหลัก

ขั้นตอนขออนุมัติโครงการ/กิจกรรม

ภาพประกอบ 4 : ขั้นตอนการขออนุมัติโครงการ/กิจกรรม

คำอธิบายขั้นตอนขออนุมัติโครงการ/กิจกรรม

ขั้นตอนที่ 1

สโมสรนิสิต โดยผู้ได้รับผิดชอบโครงการ เขียนโครงการพร้อมรายละเอียดต่าง ๆ ให้ครบถ้วนตามแบบฟอร์มขออนุมัติจัดโครงการ พร้อมบันทึกข้อความยื่นเสนอขออนุมัติจัดกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 2

รับข้อเสนอโครงการจากสโมสรนิสิตคณะนิติศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3

พิจารณาข้อเสนอโครงการ ตามแผน ตามวัตถุประสงค์ ให้ความเห็นชอบในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนานิสิต

ขั้นตอนที่ 4

นำเสนอต่อรองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและวิเทศสัมพันธ์ เพื่อให้ความเห็นชอบในการจัดกิจกรรมหรือโครงการข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 5

นำเสนอผ่านเจ้าหน้าที่งานประกันคุณภาพ เจ้าหน้าที่แผนและนโยบาย เจ้าหน้าที่การเงิน เพื่อตรวจสอบและงบประมาณและทำการผูกพันงบประมาณค่าใช้จ่ายไว้ในระบบ

ขั้นตอนที่ 6

นำเสนอขออนุมัติจัดโครงการต่อคณบดีเพื่ออนุมัติ กรณีที่คณบดีไม่อนุมัติ อาจมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไขให้ประสานงานกับนิสิต เพื่อดำเนินการตามที่คณบดีสั่งการ เมื่อแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้นำเสนอต่อเข้าไปอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 7

รับตัวโครงการที่ผ่านการอนุมัติที่ผ่านการอนุมัติจากคณบดี ที่งานสารบรรณ

ขั้นตอนที่ 8

แจ้งให้นิสิตผู้รับผิดชอบโครงการจัดโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านทุนการศึกษา

ภาพประกอบ 5 : ขั้นตอนการดำเนินงานด้านทุนการศึกษา

คำอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานด้านทุนการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1

รับต้นเรื่องจากกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามหรือหน่วยงานภายนอกจากงานสารบรรณ คณะนิติศาสตร์หรือผ่านช่องทาง Facebook ในกรณีเร่งด่วน

ขั้นตอนที่ 2

เสนอรองคณบดีเพื่อพิจารณามอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่งานด้านพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3

ประชาสัมพันธ์ทุนการศึกษาผ่านทางเว็บไซต์/ Facebook ของฝ่ายพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 4

รับสมัครทุนตามวันและเวลาที่กำหนดและส่งใบสมัคร ณ ฝ่ายพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ ตามแบบฟอร์มของแต่ละทุน

ขั้นตอนที่ 5

จัดหาคณะกรรมการสัมภาษณ์ทุนการศึกษา /จะทำคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 6

คณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ พิจารณานิสิตตามคุณสมบัติที่ทุนการศึกษากำหนด เพื่อคัดเลือกนิสิตที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุด

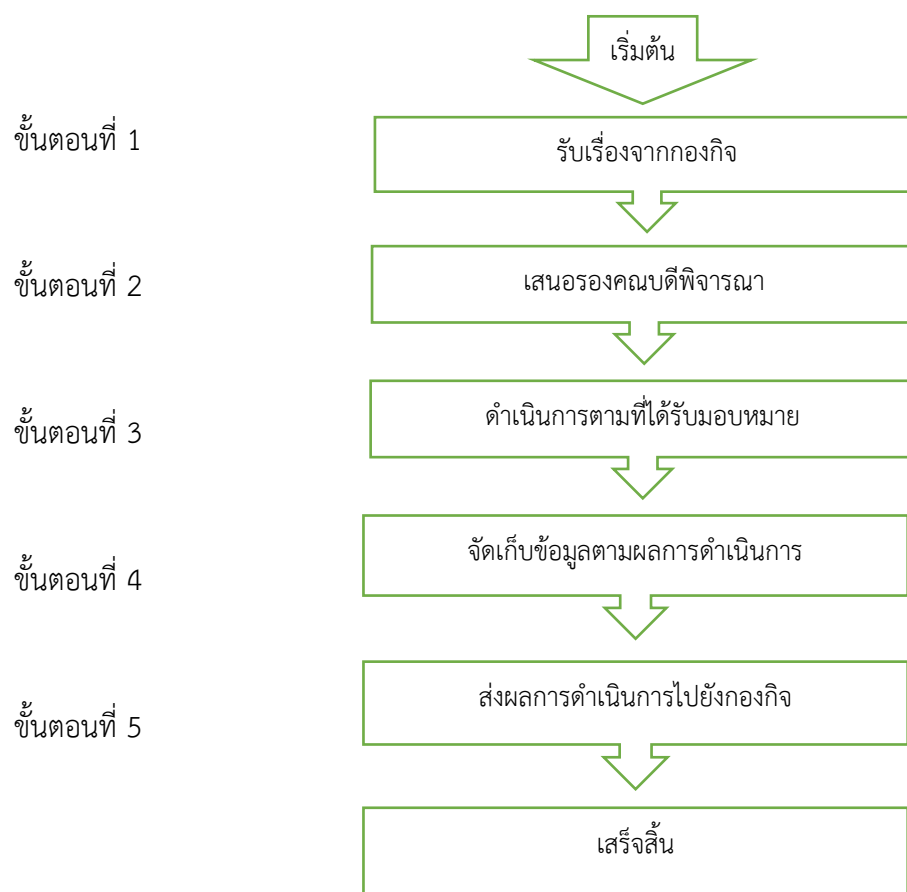
ขั้นตอนที่ 7

ประกาศรายชื่อนิสิตที่ได้รับการคัดเลือกทุนการศึกษา ผ่านทางเว็บไซต์/ Facebook ของ ฝ่ายพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 8

จัดทำหนังสือ พร้อมด้วยประกาศรายชื่อนิสิตผู้ได้รับทุนการศึกษา คำสั่งคณะกรรมการพิจารณา สัมภาษณ์ และข้อมูลใบสมัครของนิสิต ส่งกลับไปยังกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามหรือหน่วยงานภายนอกที่รับผิดชอบเรื่องทุนการศึกษานั้น

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวินัยนิสิตและสวัสดิภาพนิสิต

ภาพประกอบ 6 : ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวินัยนิสิตและสวัสดิภาพนิสิต

คำอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานด้านวินัยนิสิตและสวัสดิภาพนิสิต

ขั้นตอนที่ 1

รับต้นเรื่องจากกองกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผ่านทางหนังสือราชการ หรือช่องทาง Facebook ในกรณีเร่งด่วน

ขั้นตอนที่ 2

เสนอรองคณบดีเพื่อพิจารณามอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนานิสิต

ขั้นตอนที่ 3

ดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย / ประชุมคณะกรรมการฝ่ายพัฒนา/ติดต่อนิสิตที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4

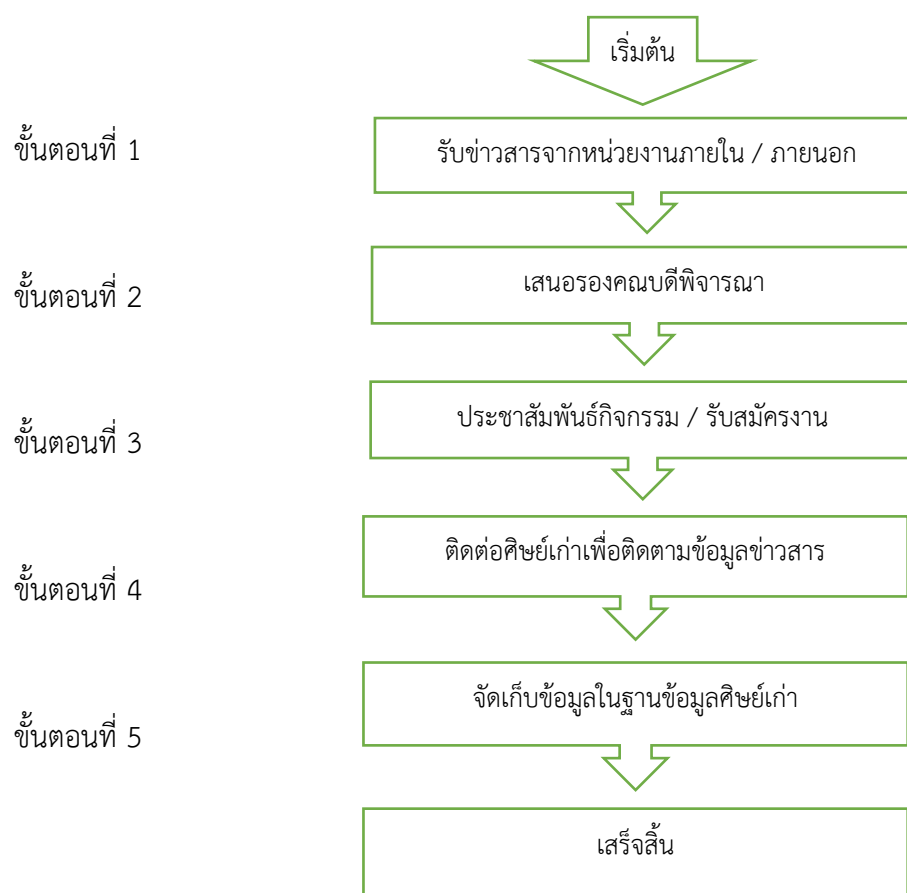
เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ต้องเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานไว้เป็นข้อมูล รายงานต่อรองคณบดีหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 5

จัดทำหนังสือส่งผลการดำเนินงานไปยังไวยวินัยนิสิตหรืองานด้านสวัสดิภาพนิสิตที่เกี่ยวข้องเพื่อรายงานผลการดำเนินงาน

งานด้านวินัยนิสิตและสวัสดิภาพนิสิต ส่วนใหญ่แล้วจะรับเรื่องจากกลุ่มงานสภาพนิสิต มีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับรองคณบดี อาจารย์ที่ปรึกษานิสิต รวมไปถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และให้คำปรึกษาในเบื้องต้นเกี่ยวกับการเบิก จ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล หรือด้านวินัยนิสิตได้เก็บข้อมูลไว้เป็นสถิติเพื่อรายงานผลประจำปี

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านศิษย์เก่า

ภาพประกอบ 7 : ขั้นตอนการดำเนินงานด้านศิษย์เก่า

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านศิษย์เก่า

ขั้นตอนที่ 1

รับเรื่องจากหน่วยงานภายในและภายนอก ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เกี่ยวกับการรับสมัครงานหรือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านหนังสือราชการงานสารบรรณ

ขั้นตอนที่ 2

เสนอรองคณบดี เสนอรองคณบดีเพื่อพิจารณามอบหมายให้ เสนอรองคณบดีเพื่อพิจารณามอบหมายให้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนานิสิต

ขั้นตอนที่ 3

ประชาสัมพันธ์การรับสมัครงาน/ การเข้าร่วมกิจกรรมผ่านทางเว็บไซต์/ Facebook ฝ่ายพัฒนานิสิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 4

ติดต่อ / ติดตามข้อมูลศิษย์เก่า ที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ ระดับเขต ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ รวมไปถึงระดับโลก เพื่อเป็นข้อมูลของศิษย์เก่า

ขั้นตอนที่ 5

จัดเก็บข้อมูลศิษย์เก่าที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ ไว้ในฐานข้อมูลศิษย์เก่า

งานด้านศิษย์เก่า เป็นงานที่ต้องติดต่อประสานงานกับศิษย์เก่า เพื่อเก็บข้อมูลของศิษย์เก่า ที่ได้รับรางวัล ผลงานต่าง ๆ รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งงาน จากภาครัฐและภาคเอกชน ให้กับศิษย์เก่าที่ต้องการสมัครงาน อีกทั้งยังต้องจัดทำฐานข้อมูลศิษย์เก่า เพื่อเป็นข้อมูลระดับคณะต่อไป

ด้านการให้บริการนิสิต

การบริการ คือ การให้ความช่วยเหลือหรือการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น การให้บริการที่ดี ผู้รับบริการจะได้รับความประทับใจและเกิดความชื่นชมองค์กร ทำเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร เบื้องหลังความสำเร็จของทุกงาน มักจะมีงานบริการเป็นเครื่องมือในการสนับสนุน งานพัฒนานิสิตเป็นอีกงานที่ให้บริการนิสิตในด้านต่างๆ รวมทั้งในแต่ละงาน ต้องรับผิดชอบต่อนิสิตที่มาขอใช้บริการติดต่อประสานงานในด้านต่างๆ ดังนั้นส่วนหนึ่งที่งานพระอาทิตย์ต้องมี คือ การให้บริการที่ดีแก่นิสิต โดยฝ่ายพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ ยึดหลักการให้บริการดังนี้

ต้องมีความรวดเร็วทันเวลา

มีความถูกต้องของข้อมูล

จัดบรรยากาศของพื้นที่ทำงานสะอาดเรียบร้อย

ยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจบริการ

การสื่อสารด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวลอ่อนโยน

เอาใจเขามาใส่ใจเรา

การพัฒนาเทคโนโลยี/การสื่อสารข้อมูล

ติดตามและประเมินผลการให้บริการจากผู้ใช้บริการ

การให้บริการนั้นเป็นหน้าที่ในชีวิตประจำวันที่ทุกคนต้องปฏิบัติ ฉะนั้น หากเราต้องการให้ผู้อื่นชื่นชมต่อตัวเราตลอดเวลา เราจะต้องปรับปรุงและเสริมสร้างคุณลักษณะของเราให้เป็นที่ถูกอกถูกใจผู้อื่นและที่สำคัญคือ ถูกใจตนเองด้วย ดังนั้นฝ่ายพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ จึงต้องยึดถือแนวปฏิบัติหลักการให้บริการที่ดีเสมอ เพื่อให้ศิษย์ที่มาใช้บริการถ้าเกิดความพึงพอใจและประทับใจต่อไป

บทที่ 5

สรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

งานพัฒนานิสิต มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อนิสิต เพราะการศึกษาระดับอุดมศึกษามีได้มุ่งหวังที่จะพัฒนาด้านวิชาการอย่างเดียว แต่จะมุ่งหวังพัฒนานิสิตทุกด้าน ดังนั้น การเรียนรู้ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว จึงไม่อาจพัฒนานิสิตให้รอบด้านได้ ซึ่งกิจกรรมนิสิต จะเป็นส่วนช่วยเสริม เติมเต็ม เพื่อให้สิทธิ์ได้เกิด การเรียนรู้ที่จะคิดสร้างสรรค์กิจกรรมตามความชอบ ตามความสนใจ และความถนัดของตัวเอง ซึ่งจะส่งผลให้นิสิต ได้รับทักษะและพัฒนาการทางบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการให้บริการด้านต่าง ๆ ดังนั้น การปฏิบัติงานด้านพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานพอสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตผู้รับผิดชอบโครงการ ของสโมสรนิสิต มีการเปลี่ยนให้ผู้รับผิดชอบทุกโครงการ ดังนั้นจึงต้องมีการแนะนำตรวจสอบโครงการใหม่ทุกครั้งของโครงการที่จะนำเสนอ
2. นิสิตมีช่องทางการติดต่อข่าวสารมากขึ้น แต่นิสิตเลือกที่จะติดต่อจากช่องทางเดียว บางครั้งอาจจะทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง
3. สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เอื้ออำนวย ปัจจุบันคณะนิติศาสตร์มีสถานที่ตั้งชั้น 4 อาคารราชนครินทร์ สถานที่ดังกล่าวจึงไม่เหมาะในการจัดกิจกรรมเนื่องจากเป็นอาคารเรียนรวม
4. ความเร่งด่วนของเอกสารบางประเภท เนื่องจากบางกิจกรรม/โครงการ ต้องจัดทำเร่งด่วน ทำให้เอกสารมาถึงฝ่ายพัฒนานิสิตล่าช้า ทำให้การประสานงานในส่วนต่างๆ เป็นไปด้วยความล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานด้านพัฒนานิสิตคณะนิติศาสตร์ ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า คือ ปัญหาของนิสิตผู้รับผิดชอบโครงการ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ นิสิตเข้าร่วมโครงการ การติดต่อสื่อสารและสถานที่จัดกิจกรรมโครงการ ฉะนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรฝ่ายพัฒนา นิสิต และนิสิตผู้ปฏิบัติงาน จะต้องร่วมมือพัฒนารูปแบบการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น

1. อบรมหรือประชุมสโมสรนิสิตในรุ่นปีปัจจุบันและปีต่อไปเพื่อชี้แนะอธิบาย อบรมให้ความรู้ในการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เริ่มตั้งแต่ การขออนุมัติจัดโครงการ การเคลียร์เงิน การรายงานผลการดำเนินงาน
2. นิสิตผู้รับผิดชอบโครงการ ควรติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการให้ครบทุกท่านในคณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต
3. ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม ข่าวสารต่าง ๆ ทุกช่องทาง
4. จัดหาสถานที่ ในการจัดกิจกรรม ให้เพียงพอต่อจำนวนนิสิตที่เข้าร่วม โดยการขอใช้สถานที่นอกคณะหรือนอกมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คู่มือปฏิบัติงานด้านการพัฒนานิสิต. พิมพ์ครั้งที่ 3 ; 2554

คู่มือพัฒนาศักยภาพนิสิต : ว่าด้วยกรอบแนวคิด นโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิต

วัลภา บุญหล้า. คู่มือปฏิบัติงานกิจกรรมนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ; 2558.

คู่มือปฏิบัติงานพัฒนานิสิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ; 2564.